

הַלְבוֹת אֶסּוּרֵי בִיָּאָה פֶּרֶק יג

א. בְּשִׁלוּשָׁה דְּבָרִים נִכְנָסוּ יִשְׂרָאֵל לְבֵרִית בְּמִילָה, וּטְבִילָה, וְקֶרֶבֶן. מִילָה הִיְתָה בְּמִצְרַיִם, כְּשֶׁנֶּאֱמָר "כָּל-עָרֹל, לֹא-יֹאכַל בּוֹ" (שְׁמוֹת יב, מח). מֶלְ אוֹתָם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שָׁכַל בְּטָלוֹ בְּרִית מִילָה בְּמִצְרַיִם, חוּץ מִשְׁבֹּט לֵוִי; וְעַל זֶה נֶאֱמָר "וּבְרִיתְךָ יִנְצְרוּ" (דְּבָרִים לג, ט). וּטְבִילָה הִיְתָה בְּמִדְבָּר, קֹדֶם מִתֵּן תּוֹרָה: כְּשֶׁנֶּאֱמָר "וְקִדְשְׁתֶּם הַיּוֹם וּמָחָר; וּכְבַסּוּ, שְׂמֹלֹתֵיכֶם" (שְׁמוֹת יט, י). וְקֶרֶבֶן כְּשֶׁנֶּאֱמָר "וַיִּשְׁלַח, אֶת-נְעָרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲלוּ, עֹלֹת" (שְׁמוֹת כד, ה), עַל יְדֵי כָּל יִשְׂרָאֵל הַקְּרִיבוּם.

ב. וְכֵן לְדוֹרוֹת, כְּשִׁירְצָה הַגּוֹי לְהַכְנִס לְבֵרִית, וּלְהַסְתוּפֶּף תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׂכִינָה, וַיִּקְבַּל עָלָיו עַל תּוֹרָה צָרִיךְ מִילָה, וּטְבִילָה, וְהִרְצָאת קֶרֶבֶן; וְאִם נִקְבָּה הָיָא, טְבִילָה וְקֶרֶבֶן: שְׁנֶאֱמָר "כַּכֶּם כִּגְר" (בְּמִדְבָּר טו, טו) מָה אַתֶּם בְּמִילָה וּטְבִילָה וְהִרְצָאת קֶרֶבֶן, אִף הִגֵּר לְדוֹרוֹת בְּמִילָה וּטְבִילָה וְהִרְצָאת קֶרֶבֶן. וּמָה הוּא קֶרֶבֶן הִגֵּר עוֹלֹת בְּהֶמָה, אוֹ שְׁתֵּי תוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה, וּשְׁנֵיהֶם עוֹלָה. וּבִזְמַן הַזֶּה שָׂאִין שָׁם קֶרֶבֶן, צָרִיךְ מִילָה וּטְבִילָה; וְכַשִּׁיבְנָה הַמִּקְדָּשׁ, יָבִיא קֶרֶבֶנוּ.

ג. גֵּר שְׂמָל וְלֹא טָבֵל, אוֹ שְׁטָבֵל וְלֹא מֶל אֵינוֹ גֵּר: עַד שְׂיִמּוּל, וַיִּטְבֹּל. וְצָרִיךְ לְטָבֵל, בְּפָנָי שְׁלוּשָׁה. וְהוֹאִיל וְהִדְבָּר צָרִיךְ בֵּית דִּין, אֵין מְטְבִילִין אוֹתוֹ בַּשַּׁבָּת, וְלֹא בַיּוֹם טוֹב, וְלֹא בַּלַּיְלָה; וְאִם הִטְבִּילוּהוּ, הָרִי זֶה גֵּר. גֵּר קֵטָן מְטְבִילִין אוֹתוֹ עַל דַּעַת בֵּית דִּין, שְׁזִכּוֹת הָיָא לוֹ; מַעֲבֶרֶת שְׁנַתְּגִירָה וּטְבִילָה, אֵין בָּנָה צָרִיךְ טְבִילָה.

ד. טָבֵל בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ, וְנִתְּגִיר בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ, וְאִפְלוּ בְּפָנָי שְׁנַיִם אֵינוֹ גֵּר. בָּא וְאָמַר נִתְּגִירְתִּי בְּבֵית דִּין שְׁלִפְלוּנִי, וְהִטְבִּילוּנִי אֵינוֹ נֶאֱמָן לְבּוֹא בְּקָהֶל, עַד שְׂיָבִיא עֲדִים. הִיָּה נָשׁוּי לְיִשְׂרָאֵלִית, אוֹ לְגִיּוֹרֶת, וַיֵּשׁ לוֹ בָּנִים, וְאָמַר נִתְּגִירְתִּי בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמִי נֶאֱמָן לְפָסֵל אֶת עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ נֶאֱמָן לְפָסֵל אֶת הַבָּנִים; וְחוּזֵר וְטוֹבֵל בְּבֵית דִּין.

ה. גִּיּוֹרֶת שְׂרָאִינָה נִזְהָגַת בְּדִרְכֵי יִשְׂרָאֵל תָּמִיד, כְּגוֹן שֶׁתְּטַבֵּל לְנִדְתָּהּ וְתִפְרִישׁ תְּרוּמָה מַעֲיֶסְתָּהּ וְכִיּוּצָא בְּזֶה, וְכֵן גֵּר שְׁנֵהֵג בְּדִרְכֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁטוֹבֵל לְקִרְיוֹ וְעוֹשֶׂה כָּל הַמִּצְוֹת הָרִי אֵלּוּ בְּחֻזְקַת גְּרִי צָדֵק, וְאִף עַל פִּי שָׂאִין שָׁם עֲדִים שְׂמַעֲיָדִין בְּפָנָי מִי נִתְּגִירוֹ. וְאִף עַל פִּי כֵן, אִם בָּאוּ לְהִתְעַרֵּב בְּיִשְׂרָאֵל אֵין מְשִׁיאִין אוֹתָם עַד שְׂיָבִאוּ עֲדִים, אוֹ עַד שְׂיִטְבְּלוּ בְּפָנֵינוּ, הוֹאִיל וְהִחֲזִקוּ גוֹיִים.

ו. אֲבָל מִי שֶׁבָּא וְאָמַר שֶׁהָיָה גּוֹי, וְנִתְּגִיר בְּבֵית דִּין נֶאֱמָן, שֶׁהָפָה שְׂאֵסֶר הוּא הָפָה שֶׁהִתִּיר. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וּבְאוֹתָן הַיָּמִים, שֶׁחֻזְקַת הַכָּל שָׁם, בְּחֻזְקַת יִשְׂרָאֵל. אֲבָל בְּחוּצָה לְאַרְץ צָרִיךְ לְהָבִיא רְאִיָּה, וְאַחֵר כֵּךְ יִשָּׂא יִשְׂרָאֵלִית; וְאִנִּי אוֹמֵר, שְׂזוֹ מַעֲלָה בִּיחּוּסִין.

ז. כְּשֶׁם שְׂמוּלִין וּמְטְבִילִין אֶת הַגֵּרִים, כֵּךְ מוֹלִין וּמְטְבִילִין אֶת הָעֶבְדִּים הַנִּלְקָחִים מִן הַגּוֹיִים לְשֵׁם עֲבָדוֹת. הַלּוֹקֵחַ עֶבֶד מִן הַגּוֹי, וְקֹדֶם הָעֶבֶד וְטָבֵל לְשֵׁם בֶּן חוּרִין קָנָה עַצְמוֹ; וְהוּא שִׂיאֵמֶר בַּעַת טְבִילָה, הָרִינִי טוֹבֵל בְּפָנֶיכֶם לְשֵׁם גְּרוּת; וְאִם טָבֵל בְּפָנָי רַבּוֹ, אֵינוֹ צָרִיךְ לְפָרֵשׁ, אֲלֵא כִּיּוֹן שְׁטָבֵל, נִשְׁתַּחֲרַר.

ח. לפיכך צריך רבו לתקפו במים, עד שיעלה והוא תחת שעבודו, ומודיעו בפני הדיין, שלשם עבדות מטבילו; ואין העבד טובל אלא בפני שלושה וביום פגור, שמקצת גרות היא.

ט. כשישתחרר העבד, צריך טבילה אחרת בפני שלושה ביום, שבה תגמר גרותו, ויהיה בישראל; ואין צריך לקבל עליו מצוות, ולהודיעו עיקרי הדת, שכבר הודיעוהו, כשטבל לשם עבדות. ובמקוה הפשר לטבילת נדה, שם מטבילין את הגרים ואת העבדים ואת המשחררים; וכל דבר שחוצץ בנדה, חוצץ בגרים ובעבדים ובמשחררים.

י. אל יעלה על דעתך שמשמון המושיע את ישראל, או שלמה מלך ישראל שנקרא ידידיה, נשאו נשים נכריות, בגיותן אלא סוד הדבר, כך הוא: שהמצוה הנכונה כשיבוא הגר או הגיורת להתגיר, בודקין אחריו שמא בגלל ממון שיטל, או בשביל שורה שיזכה לה, או מפני הפחד, בא להכנס לדת; ואם איש הוא, בודקין אחריו שמא עיניו נתן באשה יהודית, ואם אשה היא, שמא עיניה נתנה בבחור מבחורי ישראל.

יא. אם לא נמצא להם עלה מודיעין אותן ככד על התורה וטרח שיש בעשייתה על עמי הארצות, כדי שיפרשו; אם קבלו ולא פרשו, וראו אותן שחזרו מאהבה מקבלים אותן, שנאמר "ותרא, כי מתאמצת היא ללכת אתה; ותחדל, לדבר אליה" (רות א, יח).

יב. לפיכך לא קבלו בית דין גרים, כל ימי דויד ושלמה בימי דויד, שמא מן הפחד חזרו, ובימי שלמה, שמא בשביל המלכות והטובה הגדולה שהיו בה ישראל חזרו: שכל החוזר מן הגויים בשביל דבר מהבלי העולם, אינו מגרי הצדק. ואף על פי כן היו גרים הרבה מתגירים בימי דויד ושלמה, בפני הדיוטות. והיו בית דין הגדול חוששין להם, לא דוחין אותן, אחר שטבלו מכל מקום; ולא מקרבין אותן, עד שתראה אחריתם.

יג. ולפי שגיר שלמה נשים ונשאן, וכן שמשון גיר ונשא, והדבר ידוע שלא חזרו אלו אלא בשביל דבר, ולא על פי בית דין גירום חשכן הכתוב פאלו הן גויות, ובאסורן עומדין. ועוד שהוכיח סופן על תחלתן, שהן עובדות עבודה זרה שלהן, ובנו להן במות; והעלה עליו הכתוב פאלו הוא בנאן, שנאמר "אז יבנה שלמה במה" (מלכים א יא, ז).

יד. גר שלא בדקו אחריו, או שלא הודיעוהו המצוות וענשן, ומל וטבל בפני שלושה הדיוטות הרי זה גר: ואפלו נודע שבשביל דבר הוא מתגיר הואיל ומל וטבל, יצא מכלל הגויים; וחוששין לו, עד שיתבאר צדקותו. אפלו חזר ועבד עבודה זרה הרי הוא בישראל משמד, שקדושיו קדושין; ומצוה להחזיר אבדתו, מאחר שטבל נעשה בישראל. ולפיכך קים שמשון ושלמה נשותיהן, ואף על פי שנגלה סודן.

טו. ומפני זה אמרו חכמים, קשים להם גרים לישראל כנגע צרעת שרבן חוזר בשביל דבר, ומטעין את ישראל; וקשה הדבר לפרש מהם, אחר שנתגירו. צא ולמד מה ארע במדבר במעשה העגל, ובקברות התאווה; וכן רב הנסיונות, האספסוף היו בהן תחלה.